
Observatori d'Empresa i Ocupació

www.gencat.cat/empresaioocupacio

Data d'actualització: 27/07/2012

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Empresa
i Ocupació**

© 2012 Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació
Gabinet Tècnic

c/ Sepúlveda, 148-150
08011 Barcelona
www.gencat.cat/observatoriempresaocupacio

Segona edició: Barcelona, juliol de 2012

ISSN: 2014-6701
Dipòsit legal: B-14915-2012

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 3.0 de Creative commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor i no se'n faci un ús comercial. La llicència completa es pot consultar a:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

1. Presentació	3
2. Trets més destacats	4
3. Oferta turística	6
3.1. Dades generals d'oferta	6
3.2. Dades generals d'ocupació	6
3.3. Establiments hotelers	8
3.3.1. Catalunya	8
3.3.2. Comparativa amb altres CA	12
3.4. Establiments extra hotelers	13
3.4.1. Catalunya	13
3.4.2. Comparativa amb altres CA	14
4. Demanda turística	15
4.1. Turisme estranger	15
4.1.1. Catalunya	15
4.1.2. Comparativa amb altres CA	19
4.2. Turisme de la resta de l'Estat	20
4.2.1. Catalunya	20
4.3. Turisme català	22
4.3.1. Arreu	22
4.3.2. Catalunya	23
4.3.3. Resta de l'Estat	24
5. Passatgers per via aèria	26
5.1. Catalunya	26
5.2. Comparativa amb altres CA	27
6. Mercat de treball	28
6.1. Població ocupada	28
6.1.1. Catalunya	28
6.1.2. Comparativa amb altres CA	29
6.2. Treballadors afiliats a la Segureta Social	30
6.2.1. Catalunya	30

1. Presentació

Catalunya és una de les principals destinacions turístiques líders a escala mundial i europea i de les principals destinacions turístiques de l'Estat espanyol, que s'erigeix en una regió capdavantera en determinats segments de mercats i productes.

Analitzar els principals resultats turístics de l'any 2011 i la seva evolució interanual de Catalunya, aquesta important destinació turística, és l'objectiu del present balanç.

Aquest informe s'estructura en quatre grans apartats, en el primer s'analitza l'oferta turística disponible, a partir de les diferents modalitats d'allotjament turístic (establiments hotelers, càmpings i turisme rural)¹, i quin ha estat el volum d'ocupació de les diferents modalitats d'establiments d'allotjament turístic, inclosos els apartaments turístics. El segon bloc fa referència a la demanda turística dels diversos mercats, estranger i resident (turisme català i turisme de la resta de l'Estat), però d'acord amb els criteris metodològiques de l'Institut d'Estudis Turístics (IET) es deixa de fer difusió pública de les pernoctacions. El tercer apartat recull l'afluència turística de passatgers internacionals per via aèria, amb especial menció als viatgers a través de companyies de baix cost. Finalment, en el quart bloc s'analitza el mercat de treball amb relació a les activitats de la indústria turística.

¹ No es disposen dades d'oferta d'apartaments turístics.

2. Trets més destacats

- A tancament de l'any 2011, Catalunya aplega 5.307 establiments d'allotjament turístic (hotels, càmpings i turisme rural), que ofereixen 585.061 places. Respecte de 2010 creixen un 1,9% i un 0,7%, respectivament.
- Els allotjaments turístics catalans (establiments hotelers, càmpings, turisme rural i apartaments turístics) han rebut 20,1 milions de viatgers, que han generat uns 69 milions de pernотacions, amb creixements del 4,8% i el 6%, respectivament.
- Els establiments hotelers han allotjat el 82,2% d'aquests viatgers i el 69,6% de les pernотacions totals, mentre que els allotjaments extra hotelers han rebut el 17,8% dels viatgers i el 30,4% de les pernотacions restants, respectivament.
- Augmenten els viatgers i les pernотacions tant en els establiments hotelers (+5% i +5,9%) com en els extra hotelers (+3,9% i +6,0%).
- Catalunya s'ha erigit en la primera destinació estatal de viatgers en establiments hotelers i la segona pel que fa a establiments extra hotelers (19,3% i 20,3% del total, respectivament).
- Els establiments hotelers catalans han facturat 78,5 euros de mitjana per habitació ocupada (ADR), un 3,7% més que un any abans; i 47,2 euros per habitació disponible (RevPAR), un 8,0% més.
- El sector hotelier català ha ocupat la segona posició estatal pel que fa a rendibilitat per habitació ocupada (ADR) i la quarta quant a ingressos per habitació disponible (RevPAR).
- Catalunya s'ha erigit en la primera destinació estatal de turistes estrangers de primera destinació i despesa total (24,2% i 21,3%, respectivament). Ha rebut al voltant de 13,8 milions de turistes estrangers, que han generat 11.264 milions d'euros de despesa. Creixen tant els turistes com la despesa (+4,4% i +7,3%, respectivament). Per mercats emissors, resulta destacable l'augment de Rússia (turistes: +43,3% i despesa total: +126,6%).
- Es detecta un significatiu augment de la despesa mitjana diària del turisme estranger (+14,4%), que s'ha situat en 112,13 euros. El mercat japonès ha registrat el major volum de despesa per dia (260,08 euros), malgrat el retrocés interanual que ha patit (-10,9%). Mentre que Estats Units, amb 195,89 euros/dia, ha estat el mercat que més ha crescut (+43,6%).
- Catalunya ha rebut quasi 4,5 milions de turistes residents de la resta de l'Estat espanyol, un 12,3% més que un any abans, que han realitzat quasi 1.240 milions de despesa, un 15,0% més que l'any 2010.
- El turisme català ha realitzat més de 27 milions de viatges arreu, un 4,9% més que un any abans. Creixen els viatges dins de Catalunya (+7,4%) i a la resta de l'Estat (+2,1%), mentre que es contrauen les sortides a l'estranger (-2,6%).

- En els seus viatges arreu el turisme català ha gastat 5.383,3 milions d'euros, un 5,1% menys que un any abans. Creix la despesa realitzada dins de Catalunya (+4,7%), però es contrau la despesa a la resta de l'Estat i a l'estranger (-4,5% i -12,3%, respectivament).
- L'any 2011, Catalunya ha rebut al voltant de 12,8 milions de passatgers internacionals per via aèria, un 12,4% més que l'any 2010. S'ha erigit en la segona destinació estatal (20,1% del total).
- El sector turístic català ha registrat 356.513 ocupats de mitjana anual. L'ocupació en turisme augmenta un 3,3%, mentre que cau un 9,7% l'atur sectorial, respecte l'any 2010.
- Catalunya ha registrat de mitjana anual 386.481 treballadors afiliats a la Seguretat Social en activitats de la indústria turística, pràcticament els mateixos que un any abans (+0,2%). Creix l'afiliació sectorial en el Règim General de la Seguretat Social (+0,9%), mentre que es contrau l'afiliació en el Règim de Treballadors Autònoms (-1,6%).

3. Oferta turística

3.1. Dades generals d'oferta

Al tancament de l'any 2011, Catalunya disposa d'un total de 5.307 establiments, amb 585.061 places d'allotjament turístic (establiments hotelers, càmpings i turisme rural). L'oferta d'allotjament turístic ha augmentat un 1,9% i un 0,7%, respectivament.

La composició de l'oferta d'allotjament turístic català ha variat lleugerament durant l'any. Entre obertures i tancaments, a finals del mes de desembre a Catalunya es comptabilitza un increment de 29 establiments hotelers, 1 càmping i 70 establiments de turisme rural. Quant a l'oferta de places, hi ha hagut un augment de 3.176 places hoteleres, 432 de càmping i 582 de turisme rural.

Taula 1

Catalunya – Nombre d'establiments i places d'allotjament turístic segons el tipus d'establiment

2011

	Establiments			Places		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Establiments hotelers	2.854	53,8%	1,0%	290.125	49,6%	1,1%
Càmpings	354	6,7%	0,3%	278.508	47,6%	0,2%
Turisme rural	2.099	39,6%	3,4%	16.428	2,8%	3,7%
Total	5.307	100,0%	1,9%	585.061	100,0%	0,7%

En conjunt, l'oferta d'allotjament turístic català creix (1,9% els establiments i 0,7% les places), i ho fa en totes les modalitats.

FONT: Departament d'Empresa i Ocupació

3.2. Dades generals d'ocupació

Catalunya ha rebut el 2011 una mica més de 20 milions de viatgers (concretament, 20.099.949) en els seus establiments turístics, que han realitzat gairebé 69 milions de pernoctacions, amb uns creixements interanuals del 4,8% i el 6%, respectivament. Respecte de 2010 els viatgers en establiments hotelers augmenten un 5%, i un 3,9% en els establiments extra hotelers. Les pernoctacions també han estat creixents, aproximadament del 6%, tant en establiments hotelers com extra hotelers.

Taula 2

Catalunya – Nombre de viatgers i pernoctacions segons l'establiment turístic

2011

	Viatgers			Pernoctacions		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Establiments hotelers	16.517.149	82,2%	5,0%	48.029.383	69,6%	5,9%
Establiments extra hotelers	3.582.800	17,8%	3,9%	20.956.562	30,4%	6,0%
Total	20.099.949	100,0%	4,8%	68.985.945	100,0%	6,0%

Augmenta l'afluència de viatgers i pernoctacions en els establiments turístics catalans (4,8% i 6%, respectivament).

FONT: EOH i EOATEH de l'INE

Segons el tipus d'allotjament i el mercat d'origen del viatger, tant els estrangers com els de la resta de l'Estat opten majoritàriament pels establiments hotelers (87,7% i 91,4%, respectivament). Quant als catalans, el 35,3% dels viatgers s'allotgen en establiments extra hotelers i el 64,7% en els hotelers.

Els allotjaments catalans han rebut un 9,3% més de viatgers estrangers que un any abans, mentre que el turisme resident ha registrat resultats interanuals decreixents (-0,8% els viatgers de la resta de l'Estat i -0,3% els catalans).

El turisme estranger ha augmentat en totes les modalitats d'allotjament, sobretot en els establiments hotelers.

Interanualment, destaca l'augment del 10,6% dels viatgers/eres estrangers en establiments hotelers, mentre que els viatgers catalans allotjats en hotels pateixen una reducció del 2,8% i els de la resta de l'Estat del 2%. Per contra, s'incrementen el nombre de viatgers estatals i el de catalans en establiments extra hotelers respecte d'un any enrere (+13,8% i +4,7%, respectivament).

Taula 3

Catalunya – Nombre de viatgers per mercat d'origen segons l'establiment turístic

2011

	Estranger			Resta de l'Estat			Català		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Establiments hotelers	9.968.895	87,7%	10,6%	3.068.338	91,3%	-2,0%	3.479.916	64,7%	-2,8%
Establiments extra hotelers	1.393.147	12,3%	0,9%	290.548	8,7%	13,8%	1.899.105	35,3%	4,7%
Total	11.362.042	100,0%	9,3%	3.358.885	100,0%	-0,8%	5.379.021	100,0%	-0,3%

FONT: EOH i EOATEH de l'INE

Pel que fa a les pernoctacions per mercat d'origen, el 2011 se'n van registrar 43.766.621 entre els estrangers, seguits de 15.806.963 entre els catalans i per últim, 9.431.091 entre els viatgers de la resta de l'Estat.

De la mateixa manera que en el cas dels viatgers, les pernoctacions en establiments hotelers de catalans i de la resta de l'Estat han disminuït un 3,4% i un 2,4% respectivament, mentre que han augmentat les pernoctacions extra hotelers (+6,4% i +11,9%, respectivament).

En canvi, el turisme resident ha registrat un descens de viatgers i pernoctacions en els establiments hotelers, mentre que en els extra hotelers han mostrat un comportament creixent.

El nombre de pernoctacions d'estrangers, tant en establiment hotelers com extra hotelers, s'han incrementat respecte de 2010 (+10,6% i +4,9%).

Taula 4

Catalunya – Nombre de pernoctacions per mercat d'origen segons establiment turístic

2011

	Estranger			Resta de l'Estat			Català		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Establiments hotelers	32.873.607	75,1%	10,6%	7.777.965	82,5%	-2,4%	7.377.811	46,7%	-3,4%
Establiments extra hotelers	10.887.638	24,9%	4,9%	1.645.477	17,5%	11,9%	8.423.446	53,3%	6,4%
Total	43.761.245	100,0%	9,1%	9.423.442	100,0%	-0,2%	15.801.258	100,0%	1,6%

FONT: EOH i EOATEH de l'INE

3.3. Establiments hotelers

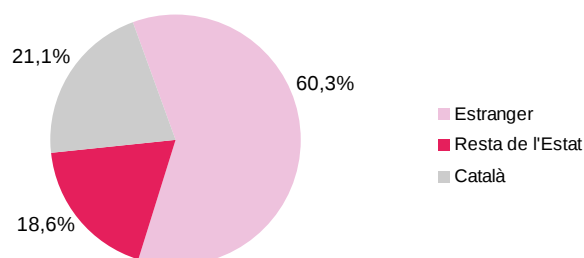
3.3.1. Catalunya

Els estrangers representen el 60,3% de l'ocupació en establiments hotelers; els catalans el 21,1%; i els de la resta de l'Estat, el 18,6% restant.

Gràfic 1

Catalunya – Viatgers en establiments hotelers segons el mercat d'origen

2011

FONT: EOH de l'INE

França encapçala el nombre de viatgers (1.808.362) i pernoctacions (4.812.364) d'estrangers en establiments hotelers catalans el 2011 (18,1% i 14,6% del total, respectivament). En segon lloc, se situa el Regne Unit amb el 10,8% del total de viatgers (1.079.538) i el 12,8% de pernoctacions (4.211.115).

Respecte de 2010, resulta destacable el significatiu augment del turisme rus, tant en termes absoluts com relatius (+57,8% viatgers/eres i +51,2% pernoctacions). Per contra, el mercat britànic és l'únic que disminueix (-0,8%) pel que fa a viatgers. En el cas de les pernoctacions, cauen els mercats britànic, belga i nòrdic (-4,1%, -3,9% i -1,4%, respectivament).

Rússia ha estat el mercat amb l'estada mitjana més llarga, 6,3 pernoctacions/viatger enfront de les 3,3 pernoctacions/viatger del conjunt d'estrangers.

El turisme rus, el suís i l'alemany han registrat els millors resultats interanuals, en particular el rus, que dobla els valors d'un any abans.

Taula 5

Catalunya – Ocupació segons el país d'origen

2011

	Viatgers			Pernotacions			Estada mitjana
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	
França	1.808.362	18,1%	2,4%	4.812.364	14,6%	0,8%	2,7
Regne Unit	1.079.538	10,8%	-0,8%	4.211.115	12,8%	-4,1%	3,9
Alemanya	841.960	8,4%	17,5%	3.329.220	10,1%	22,0%	4,0
Itàlia	779.943	7,8%	4,6%	2.163.150	6,6%	1,3%	2,8
Estats Units	711.269	7,1%	14,8%	1.582.106	4,8%	10,4%	2,2
Rússia	563.331	5,7%	57,8%	3.569.853	10,9%	51,2%	6,3
Països Nòrdics	446.340	4,5%	2,5%	1.375.333	4,2%	-1,4%	3,1
Països Baixos	446.111	4,5%	8,8%	1.877.619	5,7%	8,3%	4,2
Bèlgica	318.339	3,2%	7,5%	1.392.444	4,2%	-3,9%	4,4
Suïssa	225.072	2,3%	22,6%	785.716	2,4%	30,0%	3,5
Japó	176.941	1,8%	7,0%	360.898	1,1%	7,0%	2,0
Portugal	174.792	1,8%	0,5%	467.426	1,4%	6,7%	2,7
Resta del món	2.396.898	24,0%	16,6%	6.946.364	21,1%	16,8%	2,9
Total	9.968.895	100,0%	10,6%	32.873.608	100,0%	10,6%	3,3

FONT: Idescat, a partir de l'EOH de l'INE

Pel que fa al turisme resident de la resta de l'Estat, el 2011 la Comunitat de Madrid ha generat el major percentatge de viatger (25,1%; 770.119) i pernoctacions (23%; 1.788.755) en els establiments hotelers catalans. Al mateix temps, però, és la que ha experimentat una reducció més elevada (en ambdós casos del 10,8%).

Les comunitats de Castella-Lleó i el País Basc (+3,3% i +3%) han registrat el major increment de viatgers. Les quals, juntament amb Galícia, encapçalen les estades mitjanes més llargues.

En el cas de les pernoctacions només han augmentat les de bascos (+6,5%) i aragonesos (+0,8%).

Quant al turisme resident de la resta de l'Estat, la Comunitat de Madrid ha constituït el principal mercat emissor, malgrat ha registrat resultats interanuals decreixents.

Taula 6

Catalunya – Ocupació segons la CA d'origen

2011

	Viatgers			Pernotacions			Estada mitjana
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	
Comunitat de Madrid	770.119	25,1%	-10,8%	1.788.755	23,0%	-10,8%	2,3
Comunitat Valenciana	416.292	13,6%	1,8%	889.616	11,4%	-0,5%	2,1
Andalusia	341.859	11,1%	-3,9%	887.626	11,4%	-9,1%	2,6
País Basc	326.130	10,6%	3,0%	935.471	12,0%	6,5%	2,9
Aragó	233.681	7,6%	1,8%	604.992	7,8%	0,8%	2,6
Castella-Lleó	136.410	4,4%	3,3%	380.397	4,9%	-1,1%	2,8
Galícia	123.502	4,0%	-1,2%	346.801	4,5%	-7,9%	2,8
Illes Balears	117.723	3,8%	-2,4%	242.356	3,1%	-2,6%	2,1
Resta de CA	602.621	19,6%	3,8%	1.701.950	21,9%	5,9%	2,8
Total	3.068.338	100,0%	-2,0%	7.777.965	100,0%	-2,4%	2,5

FONT: Idescat, a partir de l'EOH de l'INE

A nivell de marques turístiques, el 2011 Barcelona ha estat la primera destinació turística, amb un 43,8% del total de viatgers i el 35,1% de pernoctacions, seguida de la marca Costa Brava (18,4% viatgers; 21,5% pernoctacions) i Costa Daurada (13% viatgers; 18,9% pernoctacions). Interanualment les tres marques han crescut tant en viatgers com en pernoctacions.

Pel que fa a la resta de marques turístiques, destaca l'increment de viatgers i pernoctacions a la Catalunya Central (+13,6% i +17,9%, respectivament), i la reducció a les Terres de l'Ebre (-2,6% viatgers i -0,5% pernoctacions).

Costa de Barcelona-Maresme, Costa Daurada i Costa Brava han estat les marques turístiques amb una estada mitjana per sobre de la mitjana catalana (5,2, 4,2 i 3,4 pernoctacions/viatger, respectivament).

La marca Barcelona és la principal destinació del turisme allotjat en establiments hotelers catalans.

Taula 7

Catalunya – Ocupació segons la marca turística

2011

	Viatgers			Pernoctacions			Estada mitjana
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	
Barcelona	7.161.615	43,4%	10,8%	16.838.857	35,1%	9,9%	2,4
Costa Brava	3.034.775	18,4%	2,2%	10.347.475	21,5%	1,2%	3,4
Costa Daurada	2.143.363	13,0%	7,5%	9.057.797	18,9%	9,1%	4,2
Costa de Garraf	1.079.896	6,5%	7,8%	2.290.209	4,8%	11,8%	2,1
Costa de Barcelona-Maresme	998.007	6,0%	6,6%	5.140.452	10,7%	4,3%	5,2
Catalunya Central	783.618	4,7%	13,6%	1.557.150	3,2%	17,9%	2,0
Pirineus	605.134	3,7%	10,5%	1.213.704	2,5%	2,0%	2,0
Terres de l'Ebre	247.542	1,5%	-2,6%	595.708	1,2%	-0,5%	2,4
Terres de Lleida	243.541	1,5%	-0,4%	382.574	0,8%	3,0%	1,6
Val d'Aran	219.655	1,3%	10,0%	605.459	1,3%	2,8%	2,8
Total	16.517.149	100,0%	5,0%	48.029.383	100,0%	5,9%	2,9

Nota: Per tal de millorar la fiabilitat estadística, la desagregació per marques turístiques es calcula amb uns estimadors especials per petites àrees. Aquesta metodologia no garanteix que la suma total sigui exactament el resultat del conjunt de Catalunya segons l'estimador clàssic, però les discrepàncies són de poca significació.

FONT: Idescat, a partir de l'EOH de l'INE

Els establiments hotelers catalans han registrat una ocupació mitjana del 60,4% de les habitacions, una ocupació per sobre dels resultats de 2010 (57,5%). Les marques Costa de Barcelona-Maresme (73,3%), Barcelona (72,6%) i Costa Daurada (64,9%), per aquest ordre, han presentat una ocupació superior a la mitjana catalana. Barcelona ha perdut el primer lloc que ostentava el 2010.

La major part de marques han augmentat la seva ocupació mitjana, excepte Terres de l'Ebre i Val d'Aran.

Taula 8

Catalunya – Grau d'ocupació per habitacions segons la marca turística

2011	2011	2010
Barcelona	72,6%	69,2%
Costa Brava	56,8%	54,9%
Costa Daurada	64,9%	60,6%
Costa de Garraf	53,8%	50,5%
Costa de Barcelona-Maresme	73,3%	67,6%
Catalunya Central	41,7%	41,1%
Pirineus	26,3%	25,8%
Terres de l'Ebre	38,4%	40,5%
Terres de Lleida	28,6%	29,1%
Val d'Aran	35,1%	37,7%
Total	60,4%	57,5%

Nota: Per tal de millorar la fiabilitat estadística, la desagregació per marques turístiques es calcula amb uns estimadors especials per petites àrees. Aquesta metodologia no garanteix que la suma total sigui exactament el resultat del conjunt de Catalunya segons l'estimador clàssic, però les discrepàncies són de poca significació.

FONT: Idescat, a partir de l'EOH de l'INE

Pel que fa a la rendibilitat hotelera, s'han facturat 78,5 euros de mitjana per habitació ocupada (ADR), un 3,7% més que l'any 2010. Mentre que la rendibilitat per habitació disponible ha estat de 47,2 euros (RevPAR), un 8% més que un any abans.

Barcelona ha estat la marca turística amb la facturació per habitació ocupada més elevada de Catalunya (104,2 euros), i alhora ha experimentat el major creixement interanual (+5,9%). També ha liderat els ingressos mitjans per habitació disponible (75,6 euros), amb un creixement del 10,9% respecte de 2010. Tot i això, Costa Daurada és la marca que més ha crescut interanualment en termes d'ingressos per habitació disponible (+11,7%). Per contra, a les Terres de l'Ebre els ingressos mitjans per habitació disponible cauen un 10,8%.

Taula 9

Catalunya – Indicadors de rendibilitat hotelera segons la marca turística

	ADR ⁽¹⁾		RevPAR ⁽²⁾	
	Euros	% Var. interan.	Euros	% Var. interan.
Barcelona	104,2	5,9%	75,6	10,9%
Costa Brava	61,7	4,6%	35,0	7,9%
Costa Daurada	65,1	4,3%	42,1	11,7%
Costa de Garraf	75,4	0,6%	40,5	6,5%
Costa de Barcelona-Maresme	46,9	-2,7%	34,3	6,4%
Catalunya Central	69,2	-1,5%	28,9	4,0%
Pirineus	65,6	-4,4%	17,5	-1,6%
Terres de l'Ebre	61,2	-4,8%	23,5	-10,8%
Terres de Lleida	54,3	-2,0%	15,6	-3,1%
Val d'Aran	75,9	1,1%	26,6	-6,9%
Total	78,5	3,7%	47,2	8,0%

⁽¹⁾: ADR (Average Daily Rate): Tarifa mitjana diària per habitació ocupada.

⁽²⁾: RevPAR (Revenue per Available Room): Ingressos mitjans per habitació disponible.

FONT: Idescat, a partir de l'EOH de l'INE

El 2011 creix la rendibilitat hotelera catalana, tant pel que fa a habitacions ocupades com disponibles (+3,7% i +8%, respectivament).

3.3.2. Comparativa amb altres CA

A nivell estatal, Catalunya s'ha erigit en la primera destinació receptora de viatgers en establiments hotelers (19,3% del total); i la tercera en pernотacions (16,8%), per darrere de Canàries i les Illes Balears (20,4% i 18,9%, respectivament).

Interanualment, Catalunya ha crescut tant en viatgers com en pernотacions (+5% i +5,9%, respectivament). Els establiments catalans han registrat 2,9 pernотacions/viatger d'estada mitjana, per sota de les 3,4 del conjunt de l'estat, i molt lluny de les 7,3 de les Canàries.

Catalunya, primera destinació estatal de viatgers i pernотacions en establiments hotelers (19,3% i 16,8% del total).

Taula 10

Espanya – Ocupació en establiments hotelers del conjunt de l'Estat segons la CA de destinació

2011

	Viatgers			Pernотacions			Estada mitjana
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	
Catalunya	16.517.149	19,3%	5,0%	48.029.383	16,8%	5,9%	2,9
Andalusia	14.838.712	17,4%	3,4%	42.230.706	14,7%	3,1%	2,8
Comunitat de Madrid	10.400.994	12,2%	5,9%	19.935.523	7,0%	7,8%	1,9
Illes Balears	8.429.609	9,9%	11,7%	54.093.931	18,9%	11,7%	6,4
Canàries	7.957.968	9,3%	12,2%	58.337.052	20,4%	16,7%	7,3
Resta CA	27.249.920	31,9%	-0,4%	63.989.075	22,3%	0,0%	2,3
Total	85.394.352	100,0%	4,3%	286.615.670	100,0%	7,3%	3,4

FONT: EOH de l'INE

El sector hotelier català ha registrat la segona millor rendibilitat estatal per habitació ocupada, per darrere de la Comunitat de Madrid, amb un creixement interanual del 3,7%, mentre que la rendibilitat de Madrid disminueix un 0,6%. Catalunya s'ha erigit en la quarta posició pel que fa a ingressos per habitació disponible.

Taula 11

Espanya – Indicadors de rendibilitat hotelera en establiments hotelers del conjunt de l'Estat segons la CA de destinació

2011

	Euros	% Var. interan.
ADR⁽¹⁾		
Comunitat de Madrid	80,9	-0,6%
Catalunya	78,5	3,7%
Andalusia	73,1	-1,1%
País Basc	72,5	-3,9%
Canàries	72,4	2,9%
Total	70,3	1,4%
RevPAR⁽²⁾		
Canàries	55,6	14,9%
Comunitat de Madrid	50,1	3,5%
Illes Balears	49,5	10,8%
Catalunya	47,2	8,0%
País Basc	40,4	-0,1%
Total	40,3	6,4%

Catalunya, segona destinació estatal de rendibilitat hotelera per habitació ocupada i quarta per habitació disponible.

⁽¹⁾: ADR (Average Daily Rate): Tarifa mitjana diària per habitació ocupada.

⁽²⁾: RevPAR (Revenue per Available Room): Ingressos mitjans per habitació disponible.

FONT: EOH de l'INE

3.4. Establiments extra hotelers

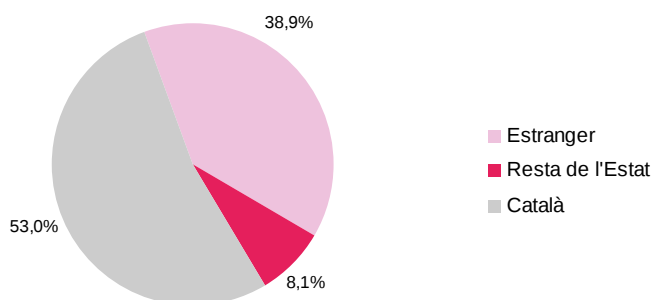
3.4.1. Catalunya

Els catalans representen el 53% de l'ocupació en els establiments extra hotelers catalans; els estrangers el 38,9%; i els de la resta de l'Estat, el 8,1% restant.

Gràfic 2

Catalunya – Viatgers en establiments extra hotelers segons el mercat d'origen

2011

FONT: EOATEH de l'INE

Els establiments extra hotelers catalans han rebut 3.582.800 viatgers, que han generat 20.956.562 pernoctacions. Creix l'afluència de viatgers i pernoctacions (+3,9% i +6,0%, respectivament) en totes les modalitats d'allotjament, en particular en els apartaments turístics (+14,6% els viatgers i +8,5% les pernoctacions).

Augmenten tant els viatgers com les pernoctacions en els establiments extra hotelers catalans (+3,9% i +6%, respectivament).

Per modalitat, s'aprecia la preferència pels allotjaments de càmping, que han rebut el 68,6% dels viatgers i el 67,4% de les pernoctacions totals; mentre que els apartaments turístics han allotjat el 22,6% dels viatgers i 28,2% de les pernoctacions total, i els establiments de turisme rural el 8,7% i 8,5% restant, respectivament.

Taula 12

Catalunya – Ocupació segons l'establiment extra hotelier

2011

	Viatgers			Pernoctacions			Estada mitjana
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	
Càmping	2.459.011	68,6%	0,7%	14.121.236	67,4%	5,2%	5,7
Turisme rural	312.745	8,7%	4,8%	925.666	4,4%	2,8%	3,0
Apartaments turístics	811.044	22,6%	14,6%	5.909.660	28,2%	8,5%	7,3
Total	3.582.800	100,0%	3,9%	20.956.562	100,0%	6,0%	5,8

FONT: EOATEH de l'INE

3.4.2. Comparativa amb altres CA

Pel que fa als establiments extra hotelers de l'Estat, Catalunya s'ha erigit en la segona destinació receptora de viatgers i pernoctacions (20,3% i 20,4% del total, respectivament); per darrere de Canàries (20,9% i 30,4% del total, respectivament).

Les Illes Balears presenten el major creixement interanual de viatgers (+10,5%), mentre que el major augment de les pernoctacions pertany a les Canàries (+7,6%). Catalunya és la quarta comunitat autònoma pel que fa a l'increment de viatgers (+3,9%), mentre que és la tercera que més creix en pernoctacions (+6,0%).

Els establiments catalans han registrat una estada mitjana similar a la mitjana estatal (5,9 pernoctacions/viatger, en front de 5,8 del conjunt de l'Estat).

Catalunya, segona destinació estatal de viatgers i pernoctacions en establiments extra hotelers (20,3% i 20,4% del total).

Taula 13

Espanya – Ocupació en establiments extra hotelers del conjunt de l'Estat segons la CA de destinació

2011

	Viatgers			Pernoctacions			Estada mitjana
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	
Canàries	3.694.791	20,9%	6,2%	31.281.093	30,4%	7,6%	8,5
Catalunya	3.582.483	20,3%	3,9%	20.957.619	20,4%	6,0%	5,9
Andalusia	2.021.271	11,4%	2,8%	9.714.267	9,4%	0,5%	4,8
Comunitat Valenciana	1.720.245	9,7%	9,4%	13.255.244	12,9%	5,0%	7,7
Illes Balears	1.479.381	8,4%	10,5%	10.453.562	10,2%	7,0%	7,1
Reste CA	5.183.033	29,3%	1,5%	17.173.375	16,7%	2,2%	3,3
Total	17.681.204	100,0%	4,5%	102.835.160	100,0%	5,2%	5,8

FONT: EOATEH de l'INE

4. Demanda turística

4.1. Turisme estranger

4.1.1. Catalunya

L'any 2011, Catalunya ha rebut 13.727.758 turistes estrangers de primera destinació, un 4,4% més que un any abans, amb una estada mitjana de 8,2 pernoctacions/turista, superior a la de l'any passat (7,4).

El turisme europeu ha generat el 88,0% del turisme estranger que ha rebut Catalunya, un percentatge similar al de l'any 2010 (88,8% sobre el total). França constitueix el principal mercat emissor, amb 3.834.977 turistes (27,9% del total), malgrat ha retrocedit la seva afluència amb relació a un any abans (-2,2%).

Entre d'altres, destaca el significatiu increment interanual, tant en termes absoluts com relatius, del turisme rus i neerlandès (+43,3% i +29,3%, respectivament).

Taula 14

Catalunya – Turistes i estada mitjana del turisme estranger de primera destinació ⁽¹⁾ segons el país d'origen

2011

	Turistes			Estada mitjana	
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	2011	2010
França	3.834.977	27,9%	-2,2%	7,0	7,5
Regne Unit	1.283.428	9,3%	0,2%	5,9	7,8
Itàlia	1.248.436	9,1%	6,3%	6,4	7,4
Alemanya	1.033.407	7,5%	1,6%	10,0	10,5
Països Baixos	842.500	6,1%	29,3%	7,4	9,1
Països Nòrdics	589.760	4,3%	-12,8%	6,7	7,1
Rússia	493.802	3,6%	43,3%	8,4	9,0
Bèlgica	485.276	3,5%	14,8%	8,2	9,4
Estats Units	468.198	3,4%	-3,6%	9,2	12,2
Suïssa	417.458	3,0%	37,8%	7,1	7,7
Portugal	263.561	1,9%	-2,9%	5,6	6,2
Irlanda	192.417	1,4%	24,8%	5,8	8,7
Àustria	148.089	1,1%	-1,2%	6,4	5,9
Canadà	104.396	0,8%	28,3%	7,9	8,9
Japó	104.278	0,8%	-8,3%	6,0	6,1
Grècia	80.194	0,6%	-5,0%	6,0	6,1
Luxemburg	23.415	0,2%	-2,5%	7,4	9,3
Resta d'Europa	1.143.709	8,3%	-5,4%	6,4	7,0
Amèrica Llatina	417.281	3,0%	40,0%	11,9	12,9
Resta del món	553.175	4,0%	12,4%	8,7	10,0
Total	13.727.758	100,0%	4,4%	7,4	8,2

Creix un 4,4% l'afluència de turistes estrangers de primera destinació a Catalunya, però disminueix l'estada mitjana.

⁽¹⁾ Primera destinació: Destinació principal del viatge, per major volum de pernoctacions.

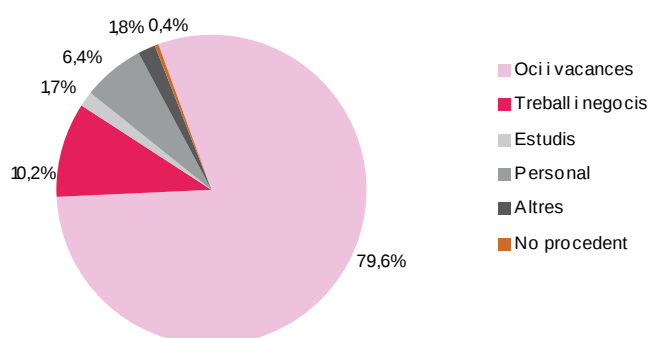
FONT: Frontur i Egatur de l'IET

Pel que fa a les característiques del viatge del turisme estranger de primera destinació, en el gràfic 3 s'aprecia que els motius d'oci i vacances (79,6%) han constituït la principal raó del viatge a Catalunya, seguida de qüestions de treball i negocis (10,2%).

Gràfic 3

Catalunya – Motiu del viatge del turisme estranger de primera destinació

2011

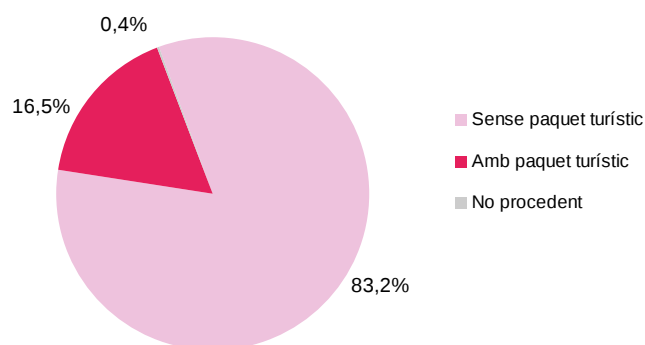
FONT: Frontur de l'IET

El 83,2% del turisme estranger ha viatjat a Catalunya sense contractar paquet turístic, un percentatge superior al de l'any 2010 (79,2%), seguint amb la tendència dels últims temps d'una menor contractació del paquet.

Gràfic 4

Catalunya – Forma de contractar el viatge el turisme estranger de primera destinació

2011

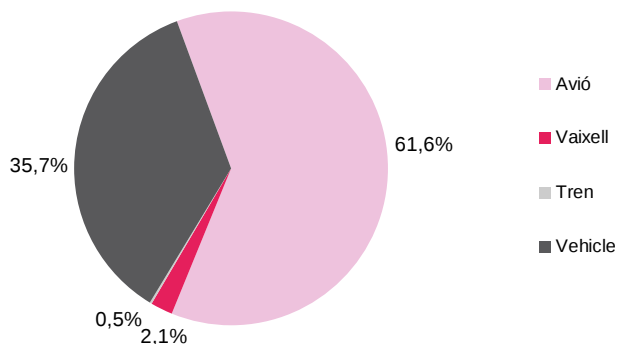
FONT: Frontur de l'IET

El transport aeri ha constituït el principal mitjà de transport del turisme estranger a Catalunya (61,6%), seguit de l'ús del vehicle (35,7%). Aquest any, es detecta una major intensitat d'ús de l'avió en detriment del transport per carretera, que l'any 2010 representaven el 57,2% i 39,8% del total, respectivament.

Gràfic 5

Catalunya – Principal mitjà de transport del turisme estranger de primera destinació

2011

FONT: Frontur de l'IET

Les destinacions catalanes de litoral han rebut el gruix del turisme estranger de primera i segones destinacions (95,5% del total), amb un creixement del 5,5%, respecte un any abans.

Barcelona s'ha erigit en la principal destinació del turisme estranger, amb més de la meitat de l'afluència. Resulten destacables els creixements interanuals propers al 15% de les marques Barcelona, Catalunya Central i Costa de Barcelona-Maresme. Aquesta última ha registrat l'estada mitjana més llarga (13,9 pernотacions/turista).

Taula 15

Catalunya – Turistes i estada mitjana del turisme estranger de primera⁽¹⁾ i segones⁽²⁾ destinacions segons la marca turística

2011

	Turistes			Estada mitjana	
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	2011	2010
Barcelona	7.633.852	51,0%	15,6%	6,1	5,7
Costa Brava	3.153.628	21,1%	-11,3%	7,9	9,3
Costa Daurada	1.505.457	10,1%	-2,4%	9,3	9,0
Costa de Garraf	879.644	5,9%	4,0%	6,8	6,3
Costa de Barcelona-Maresme	1.022.534	6,8%	14,6%	13,9	12,8
Catalunya Central	373.301	2,5%	15,5%	5,5	4,7
Pirineus	157.051	1,0%	6,7%	8,4	7,9
Terres de l'Ebre	105.271	0,7%	-4,6%	6,1	6,4
Terres de Lleida	64.479	0,4%	-25,1%	3,0	3,1
Val d'Aran	74.220	0,5%	-0,8%	4,1	4,2
Total	14.969.433	100,0%	5,4%	7,3	7,3

⁽¹⁾ Primera destinació: Destinació principal del viatge, per major volum de pernотacions.

⁽²⁾ Segona destinació: Destinacions secundàries del viatge principal.

Nota: Per tal de millorar la fiabilitat estadística, la desagregació per marques turístiques es calcula amb uns estimadors especials per petites àrees. Aquesta metodologia no garanteix que la suma total sigui exactament el resultat del conjunt de Catalunya segons l'estimador clàssic, però les discrepàncies són de poca significació.

FONT: Idescat a partir de Frontur de l'IET i EOH i EOAC de l'INE

El turisme estranger ha fet a Catalunya una despesa total d'11.264 milions d'euros, un 7,3% més que el 2010. El 18,5% d'aquesta despesa ha estat del mercat francès, el qual ha registrat un creixement interanual de l'1,9%.

Tant en termes absoluts com relatius, resulta destacable el creixement de la despesa total del turisme rus, que dobla els resultats de l'any 2010.

Creix la despesa mitjana per dia del turisme estranger a Catalunya un +14,4%.

La despesa per turista ha rondat els 825 euros de mitjana, un 2,5% més que un any abans. Els mercats llunyans, junt amb Rússia, encapçalen el volum de despesa per turista a Catalunya, essent Estats Units el mercat que més despesa mitjana registra per persona (1.793,4 euros). Rússia amb 1.375,5 euros/turista ha estat el mercat amb major creixement interanual (+20,6%).

La despesa mitjana diària ha estat de 112,1 euros, un 14,4% més que el 2010. Japó amb 260,1 euros de despesa per dia encapçala el rànquing, malgrat ha registrat un descens del 10,9% en relació amb un any abans. Estats Units amb 195,9 euros/dia ha estat el mercat amb major creixement, tant en termes absoluts com relatius (59,5 euros més que el 2010, amb un augment interanual del 43,6%).

Taula 16

Catalunya – Despesa del turisme estranger segons el país d'origen

2011

	Despesa total			Despesa total mitjana per turista			Despesa total mitjana diària		
	Euros	% distrib.	% Var. interan.	Euros	Rànquing	% Var. interan.	Euros	Rànquing	% Var. interan.
França	2.081.344.432	18,5%	1,9%	545,9	17	3,6%	77,7	17	11,0%
Regne Unit	932.735.348	8,3%	2,2%	729,9	13	2,0%	123,6	10	35,4%
Alemanya	895.256.823	7,9%	6,0%	867,7	7	4,4%	87,2	16	10,0%
Estats Units	820.517.086	7,3%	4,5%	1.793,4	1	8,0%	195,9	3	43,6%
Itàlia	797.645.138	7,1%	-4,6%	640,5	16	-10,3%	100,3	13	3,6%
Rússia	679.975.658	6,0%	126,6%	1.375,5	4	20,6%	164,4	4	30,3%
Països Baixos	597.210.436	5,3%	11,2%	709,2	14	-14,0%	96,0	15	5,4%
Països Nòrdics	566.086.646	5,0%	-10,8%	962,6	5	2,7%	144,2	6	9,8%
Bèlgica	392.895.300	3,5%	18,2%	810,3	9	3,0%	98,8	14	18,0%
Suïssa	320.041.508	2,8%	35,4%	774,6	12	-2,9%	108,4	12	4,8%
Portugal	182.576.969	1,6%	-0,1%	694,3	15	2,8%	124,0	9	14,4%
Canadà	165.991.888	1,5%	25,8%	1.632,1	2	-2,3%	207,9	2	10,3%
Japó	160.700.938	1,4%	-19,9%	1.562,7	3	-12,4%	260,1	1	-10,9%
Irlanda	154.535.778	1,4%	8,6%	804,3	10	-13,3%	138,2	7	29,2%
Àustria	121.349.991	1,1%	3,5%	822,9	8	4,3%	128,8	8	-3,6%
Grècia	71.871.049	0,6%	-11,0%	897,7	6	-6,3%	149,5	5	-4,3%
Luxemburg	18.787.447	0,2%	-3,3%	803,9	11	0,7%	109,0	11	26,4%
Resta d'Europa	709.255.449	6,3%	-13,4%	605,8		-2,0%	95,2		8,4%
Amèrica Llatina	776.816.070	6,9%	41,4%	1.908,4		-0,2%	160,5		8,1%
Resta del món	818.858.261	7,3%	3,0%	1.516,3		-14,7%	174,8		-1,7%
Total	11.264.452.216	100,0%	7,3%	824,9		2,5%	112,1	100,0%	14,4%

FONT: Egatur de l'IET

El turisme estranger ha realitzat una despesa amb targetes de crèdit propera als 3.000 milions d'euros, un 14,9% més que el 2010. Es detecta un increment de l'1,5% per operació, amb un import de 70,8 euros de mitjana per operació

Creix tant la despesa amb targetes de crèdit com la retirada d'efectiu del turisme estranger (+14,9% i +5,0%, respectivament).

La retirada d'efectiu amb targetes de crèdit ha ascendit a 955,8 milions d'euros, un 5,0% més que un any abans. La retirada mitjana per operació ascendeix a 146,3 euros, un 1,2% més que un any abans.

Taula 17

Catalunya –Despesa i retirada d'efectiu amb targetes de crèdit del turisme estranger

2011

	Despesa			Operacions			Import mitjà/operació	
	Euros	% distrib.	% Var. interan.	Nombre	% distrib.	% Var. interan.	Euros	% Var. interan.
Despesa en establiments amb targetes								
Barcelona	1.901.562.191,5	64,4%	18,6%	27.761.803	66,5%	16,4%	68,5	1,9%
Girona	743.262.789,6	25,2%	9,3%	10.081.292	24,2%	7,7%	73,7	1,5%
Lleida	133.207.779,6	4,5%	-3,1%	1.621.791	3,9%	-5,5%	82,1	2,5%
Tarragona	175.541.114,3	5,9%	16,8%	2.251.284	5,4%	17,2%	78,0	-0,3%
Total despesa	2.953.573.874,9	100,0%	14,9%	41.716.170	100,0%	13,2%	70,8	1,5%
Retirada d'efectiu dels caixers amb targetes								
Barcelona	667.567.753,1	69,8%	10,1%	4.663.313	71,4%	8,1%	143,2	1,8%
Girona	177.677.757,0	18,6%	-7,9%	1.145.315	17,5%	-9,5%	155,1	1,8%
Lleida	19.258.781,0	2,0%	62,0%	117.467	1,8%	32,8%	164,0	22,0%
Tarragona	91.289.996,2	9,6%	-7,3%	605.935	9,3%	-2,6%	150,7	-4,8%
Total retirada d'efectiu	955.794.287,3	100,0%	5,0%	6.532.030	100,0%	3,8%	146,3	1,2%

Nota: Recull les dades de despesa internacional amb targetes de crèdit emeses a l'estranger. No inclou les targetes canalitzades a través del grup 4B.

FONT: Turisme de Barcelona a partir de les dades facilitades per CatalunyaCaixa

4.1.2. Comparativa amb altres CA

A nivell estatal, Catalunya s'ha erigit en la primera destinació receptora de turistes estrangers de primera destinació (24,2% del total). Però la seva estada mitjana ha estat inferior a l'estada de la resta de principals destinacions, i per sota de la mitjana estatal.

Taula 18

Espanya – Turistes i estada mitjana del turisme estranger al conjunt de l'Estat segons la CA de destinació

2011

	Turistes			Estada mitjana	
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	2011	2010
Catalunya	13.727.758	24,2%	4,4%	7,4	8,2
Canàries	10.187.726	18,0%	18,3%	9,9	10,5
Illes Balears	10.098.041	17,8%	9,7%	8,7	8,7
Andalusia	7.882.372	13,9%	5,9%	11,4	11,8
Comunitat Valenciana	5.380.009	9,5%	7,1%	11,9	12,5
Reste CA	9.357.275	16,5%	1,2%	8,0	8,1
Total	56.633.181	100,0%	7,5%	9,2	9,6

Catalunya, primera destinació estatal de turistes estrangers de primera destinació i despesa total (24,2% i 21,3% del total, respectivament).

FONT: Frontur i Egatur de l'IET

Catalunya ha estat la primera destinació estatal en volum de despesa total (21,3% del total); la segona quant a despesa mitjana diària, per darrera de la Comunitat de Madrid; i la cinquena quant a despesa mitjana per turista, amb un volum per sota de la mitjana estatal.

Taula 19

Espanya – Despesa del turisme estranger al conjunt de l'Estat segons la CA de destinació

2011

	Despesa total			Despesa total mitjana per turista			Despesa total mitjana diària		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Euros	Rànquing	% Var. interan.	Euros	Rànquing	% Var. interan.
Catalunya	11.264.452.216	21,3%	7,3%	824,9	5	2,5%	112,1	2	14,4%
Canàries	10.118.520.982	19,2%	13,1%	993,3	3	-4,4%	100,2	4	1,0%
Illes Balears	9.461.135.149	17,9%	7,8%	937,0	4	-1,7%	107,9	3	-1,4%
Andalusia	8.070.596.714	15,3%	3,1%	1.025,2	2	-2,5%	90,0	5	1,0%
Comunitat de Madrid	5.372.096.126	10,2%	6,2%	1.178,5	1	6,9%	158,0	1	5,5%
Reste CA	8.491.998.131	16,1%	8,6%	838,5		3,1%	80,9		6,6%
Total	52.778.799.318	100,0%	7,9%	934,3		0,3%	102,0		4,6%

FONT: Egatur de l'IET

4.2 Turisme de la resta de l'Estat

4.2.1. Catalunya

L'any 2011, Catalunya ha rebut al voltant de 4,5 milions de turistes residents de la resta de l'Estat, un 12,3% més que un any abans. Madrilenys i aragonesos han estat els que més hi han viatjat, 956.464 (21,5% del total) i 780.710 (17,5% del total), respectivament.

Amb relació de 2010, Andalusia i la Comunitat de Madrid han estat les que més han crescut, tant en termes absoluts com relatius (+30,8% i +25,9%, respectivament).

Taula 20

Catalunya – Turistes i estada mitjana del turisme resident de la resta de l'Estat

2011

	Turistes			Estada mitjana	
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	2011	2010
Comunitat de Madrid	956.464	21,5%	25,9%	4,6	4,8
Aragó	780.710	17,5%	9,3%	6,0	4,9
Comunitat Valenciana	596.234	13,4%	13,6%	4,9	4,5
Andalusia	409.792	9,2%	30,8%	7,9	6,2
País Basc	355.723	8,0%	0,9%	6,5	7,7
Illes Balears	249.188	5,6%	8,9%	7,2	6,7
Comunitat Foral de Navarra	202.553	4,6%	17,2%	7,2	6,2
Reste CA	897.831	20,2%	0,3%	6,1	6,1
Total	4.448.495	100,0%	12,3%	5,9	5,6

Creix el turisme resident de la resta de l'Estat que viatja a Catalunya (+12,3%) i la despesa que hi realitza (15,0%).

FONT: Familitur de l'IET

El turisme de la resta de l'Estat ha realitzat 1.239 milions d'euros de despesa turística a Catalunya, un 15,0% més que l'any 2010. Madrilenys i aragonesos han estat els que més despesa han realitzat 24,7% i 13,1% sobre el total, respectivament) i els que més l'han augmentat amb relació a un any abans.

La seva despesa mitjana ha estat de 278,5 euros per turista i 47,3 euros per dia. Creix la despesa per turista (+2,4%), però cau la despesa diària (-2,5%). Els turistes de les Balears són els que major despesa han realitzat per turista (339,1 euros), malgrat s'ha reduït amb relació al 2010. Mentre que els turistes madrilenys són els que han fet més despesa diària (70,0 euros), i també són els que més l'han augmentat respecte un any abans.

Madrilenys i aragonesos són el turistes de la resta de l'Estat que més viatges i despesa han realitzat a Catalunya.

Taula 21

Catalunya – Despesa del turisme resident de la resta de l'Estat

2011

	Despesa total			Despesa total mitjana per turista			Despesa total mitjana diària		
	Euros	% distrib.	% Var. interan.	Euros	Rànquing	% Var. interan.	Euros	Rànquing	% Var. interan.
Comunitat de Madrid	305.526.736	24,7%	61,1%	319,4	4	27,9%	70,0	1	35,1%
Aragó	162.680.853	13,1%	44,3%	208,4	7	32,1%	34,8	7	7,7%
Andalusia	136.665.535	11,0%	38,8%	333,5	3	6,2%	42,3	5	-16,4%
Comunitat Valenciana	124.705.436	10,1%	2,9%	209,2	6	-9,4%	42,5	4	-17,0%
País Basc	119.162.929	9,6%	4,4%	335,0	2	3,4%	51,8	2	23,3%
Illes Balears	84.497.198	6,8%	3,5%	339,1	1	-4,9%	47,0	3	-11,3%
Comunitat Foral de Navarra	60.147.829	4,9%	28,8%	297,0	5	9,8%	41,4	6	-5,9%
Resta CA	245.655.186	19,8%	-21,4%	273,6		-21,7%	45,0		-21,7%
Total	1.239.041.701	100,0%	15,0%	278,5		2,4%	47,3		-2,5%

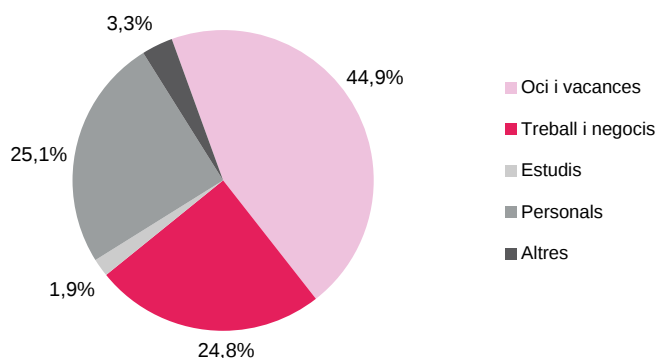
FONT: Familitur de l'IET

Amb relació a les característiques del viatge del turisme de la resta de l'Estat, el motiu d'oci i vacances (44,9%) constitueix la principal raó del viatge a Catalunya, malgrat aquest any s'ha detectat un descens de quota; seguida dels motius personals i qüestions de treball i negocis (25,1% i 24,8%, respectivament).

Gràfic 6

Catalunya – Motiu del viatge del turisme resident de la resta de l'Estat

2011

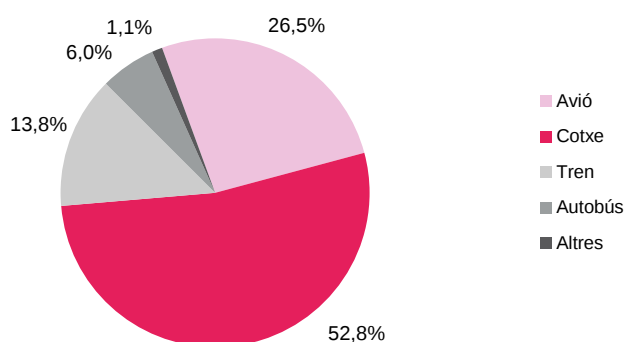

FONT: Familitur de l'IET

Aproximadament el 60% del turisme de la resta de l'Estat ha viatjat a Catalunya mitjançant transport per carretera (cotxe: 52,8% i autobús: 6,0%), si bé, baixa la quota d'ús d'aquest mitjà amb relació a un any abans (cotxe: 55,5% i autobús: 6,7%).

Gràfic 7

Catalunya – Principal mitjà de transport del viatge del turisme resident de la resta de l'Estat 2011

FONT: Familitur de l'IET

4.3 Turisme català

4.3.1. Arreu

L'any 2011 el turisme català ha realitzat 27,2 milions de viatges arreu, un 4,9% més que un any abans. D'aquests, el 65,4% s'ha realitzat a Catalunya; el 22,1% a la resta de l'Estat, i el 12,5% restant a l'estranger.

Creixen els viatges interns, tant al territori català com a la resta de l'Estat (+7,4% i +2,1%, respectivament), en detriment dels viatges a l'estranger, que han patit un descens del 2,6%.

Taula 22

Catalunya – Viatges i estada mitjana del turisme català amb destinació arreu

2011

	Viatges			Estada mitjana	
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	2011	2010
Catalunya	17.803.343	65,4%	7,4%	3,2	3,2
Resta de l'Estat	6.021.127	22,1%	2,1%	6,4	6,8
Estranger	3.408.623	12,5%	-2,6%	7,2	8,0
Total	27.233.093	100,0%	4,9%	4,4	4,7

Augmenten els viatges interns del turisme català (el 7,4% dins de Catalunya; i el 2,1% a la resta de l'Estat).

FONT: Familitur de l'IET

El turisme català ha realitzat 5.383,3 milions d'euros de despesa turística arreu, un 5,1% menys que l'any 2010. D'aquesta, el 31,2% s'ha realitzat a Catalunya; el 30,9% a la resta de l'Estat, i el 37,9% restant a l'estranger. Malgrat amb relació a un any abans creix la despesa total dins de Catalunya (+4,7%), no compensa la caiguda de despesa en els viatgers a la resta de l'Estat i a l'estranger (-4,5% i -12,3%, respectivament).

La seva despesa mitjana ha estat de 197,7 euros per turista i 44,6 euros per dia, que cauen respecte l'any 2010 (-9,5% i -4,7%, respectivament).

Cau la despesa del turisme català arreu, tant pel que fa al volum total com a la mitjana per turista i mitjana diària (-5,1%, -9,5% i -4,7%, respectivament).

Taula 23

Catalunya – Despesa del turisme català amb destinació arreu

2011

	Despesa total			Despesa total mitjana per turista			Despesa total mitjana diària		
	Euros	% distrib.	% Var. interan.	Euros	Rànquing	% Var. interan.	Euros	Rànquing	% Var. interan.
Catalunya	1.677.631.963	31,2%	4,7%	94,2	3	-2,6%	29,1	3	-4,3%
Rest de l'Estat	1.663.052.981	30,9%	-4,5%	276,2	2	-6,5%	43,2	2	0,0%
Estranger	2.042.590.451	37,9%	-12,3%	599,2	1	-9,9%	83,5	1	0,8%
Total	5.383.275.395	100,0%	-5,1%	197,7		-9,5%	44,6		-4,7%

FONT: Familitur de l'IET

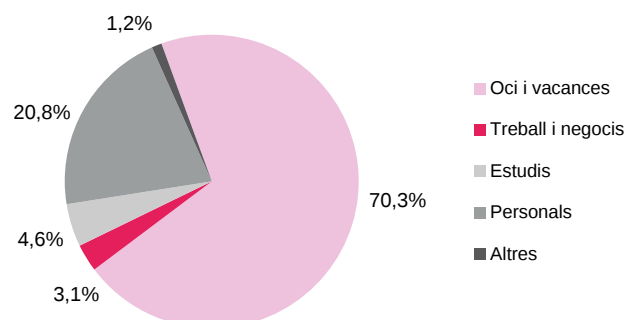
4.3.2. Catalunya

Els catalans han realitzat 17,8 milions de viatges dins de Catalunya, el motiu d'oci i vacances ha estat la principal raó d'aquests viatges (70,3%). Es detecta un important increment dels viatges per motius de treball i negocis, i personals (28,3% i 22,2%, respectivament).

Gràfic 8

Catalunya – Motiu del viatge del turisme català

2011

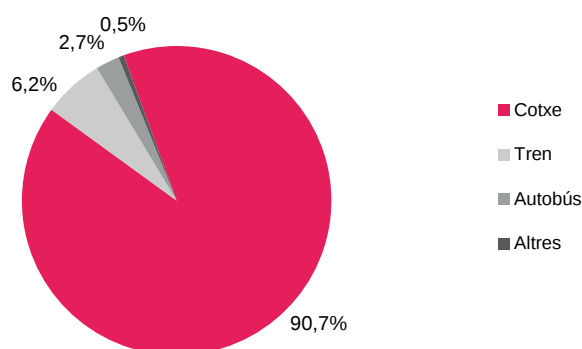
FONT: Familitur de l'IET

El cotxe ha estat el principal mitjà de transport usat pels turistes catalans en els seus viatges dins de Catalunya, en gran diferència respecte la resta de mitjans (90,7% del total), però es registra una pèrdua de quota amb relació a l'any 2010 (91,1% del total). Augmenta l'ús del transport ferroviari i el cotxe respecte un any abans (+29,3% i +6,9%, respectivament).

Gràfic 9

Catalunya – Principal mitjà de transport del viatge del turisme català

2011

FONT: Familitur de l'IET

4.3.3. Resta de l'Estat

Els catalans han realitzat poc més de 6 milions de viatges amb destinació a la resta de l'Estat. La Comunitat Valenciana i Andalusia han estat les principals regions (16,5% i 15,2% del total, respectivament).

Per l'efecte proximitat, es detecta un important increment interanual del turisme català cap a la Comunitat Valenciana, tant en termes absoluts com relatius (+42,2%).

Important increment dels viatges i la despesa total del turisme català a la Comunitat Valenciana (+42,2% i +23,8%, respectivament).

Taula 24

Catalunya – Viatges i estada mitjana del turisme català amb destinació a la resta de l'Estat

2011

	Viatges			Estada mitjana	
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	2011	2010
Comunitat Valenciana	994.281	16,5%	42,2%	4,3	5,6
Andalusia	914.232	15,2%	-1,6%	8,4	9,1
Comunitat de Madrid	730.945	12,1%	7,4%	3,6	2,8
Aragó	674.125	11,2%	-24,4%	4,3	4,1
Illes Balears	655.397	10,9%	4,4%	6,4	7,2
Castella i Lleó	409.958	6,8%	7,4%	8,2	8,6
País Basc	307.927	5,1%	-2,4%	5,4	5,7
Galícia	303.943	5,0%	-6,8%	10,3	10,2
Castella-La Manxa	258.858	4,3%	11,0%	6,8	10,0
Canàries	147.319	2,4%	-14,3%	9,4	7,9
Extremadura	115.403	1,9%	-23,3%	13,8	11,2
Resta CA	508.739	8,4%	3,3%	7,9	8,3
Total	6.021.127	100,0%	2,1%	6,4	6,8

FONT: Familitur de l'IET

Els catalans han realitzat 1.663,1 milions d'euros de despesa total a la resta de l'Estat, un 4,5% menys que un any abans. Andalusia i les Illes Balears han estat les destinacions on més han gastat (17,2% i 15,9% del total, respectivament). Malgrat el descens generalitzat, creix la despesa generada a la Comunitat Valenciana, Comunitat de Madrid, Castella i Lleó i les Canàries, en aquest ordre.

La despesa per turista català realitzada a la resta de l'Estat ascendeix a 276,2 euros de mitjana, amb una caiguda interanual del 6,5%; i la despesa mitjana diària és de 43,2 euros, la mateixa que un any abans.

Amb relació a l'any 2010, cau la despesa total i la despesa mitjana per persona del turisme català que viatja a la resta de l'Estat, mentre que la despesa mitjana diària no varia.

Taula 25

Catalunya – Despesa del turisme català amb destinació a la resta de l'Estat

2011

	Despesa total			Desp. total mitjana turista		Desp. total mitjana diària	
	Euros	% distrib.	% Var. interan.	Euros	% Var. interan.	Euros	% Var. interan.
Andalusia	285.648.937	17,2%	-13,0%	312,5	-11,6%	37,2	-4,1%
Illes Balears	264.523.794	15,9%	-1,6%	403,6	-5,7%	62,8	6,3%
Comunitat Valenciana	207.232.339	12,5%	23,8%	208,4	-12,9%	48,9	13,5%
Comunitat de Madrid	161.125.872	9,7%	13,4%	220,4	5,6%	62,0	-17,1%
Castella i Lleó	111.010.991	6,7%	11,5%	270,8	3,9%	32,9	8,2%
Canàries	107.534.155	6,5%	6,6%	729,9	24,4%	77,6	4,0%
Aragó	105.437.652	6,3%	-18,2%	156,4	8,2%	36,3	4,0%
Galícia	103.426.730	6,2%	-22,4%	340,3	-16,7%	33,1	-17,7%
País Basc	71.450.695	4,3%	-8,9%	232,0	-6,7%	43,4	-0,7%
Castella-La Manxa	50.491.964	3,0%	-19,0%	195,1	-27,0%	28,9	8,6%
Extremadura	45.437.968	2,7%	-28,8%	393,7	-7,1%	28,6	-24,7%
Resta CA	149.731.885	9,0%	-11,0%	294,3	-13,8%	37,5	-9,4%
Total	1.663.052.981	100,0%	-4,5%	276,2	-6,5%	43,2	0,0%

FONT: Familitur de l'IET

5. Passatgers per via aèria

5.1. Catalunya

Catalunya ha rebut el 2011 més de 12 milions de passatgers internacionals per via aèria, dels quals el 56,2% (uns 7 milions) han entrat a través de companyies de baix cost. Respecte de 2010, l'entrada de passatgers ha crescut més entre el conjunt de companyies (12,4%) que entre les de baix cost (12,0%).

L'aeroport de Barcelona-El Prat ha estat el principal receptor de passatgers per via aèria a Catalunya durant el 2011 (10.801.838 viatgers), un 84,4% del total. També ha estat el primer aeroport quant a passatgers de companyies de baix cost, un 74,6% del total. Interanualment, destaca l'important creixement del 36,2% de passatgers de companyies de baix cost i el 23,3% del conjunt de companyies.

*Augmenta un 12,4%
l'afluència de passatgers
internacionals per via aèria*

En segon lloc, se situa l'aeroport de Girona que amb un 10,9% de passatgers per via aèria ha experimentat una caiguda del 30,7%. En el cas de les companyies de baix cost el descens de passatgers ha arribat al 31,8%.

Taula 26

Catalunya –Entrada de passatgers per via aèria a Catalunya segons l'aeroport de destinació
2011

	Companyies de baix cost			Total companyies		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Barcelona-El Prat	5.362.561	74,6%	36,2%	10.801.838	84,4%	23,3%
Girona-Costa Brava	1.342.303	18,7%	-31,8%	1.400.709	10,9%	-30,7%
Reus	487.672	6,8%	-5,3%	590.252	4,6%	-1,7%
Total	7.192.536	100,0%	12,0%	12.792.799	100,0%	12,4%

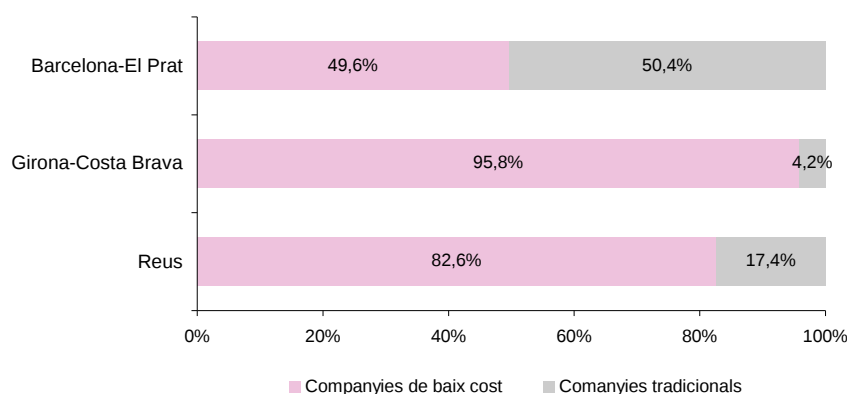
FONT: CBC de l'IET

Segons el tipus de companyia, l'entrada de passatgers per via aèria als aeroports de Girona-Costa Brava i de Reus es fa a través de companyies de baix cost en un 95,8% i un 82,6%, respectivament. Mentre que a Barcelona-El Prat els passatgers de companyies de baix cost representen el 49,6% enfront del 50,4% de passatgers de companyies tradicionals.

Gràfic 10

Catalunya – Entrada de passatgers per via aèria a Catalunya segons tipus de companyia i aeroport de destinació

2011

FONT: CBC de l'IET

5.2. Comparativa amb altres CA

Catalunya és la segona destinació de l'Estat receptora de passatgers internacionals per via aèria (20,1%) darrere de la comunitat de Madrid (25,5%). El total d'entrades han estat 12.792.799 amb un creixement del 12,4% respecte de 2010, per sobre dels resultats del conjunt de l'Estat (+10,4%).

Respecte de 2010, l'entrada de passatgers aeris a través de companyies de baix cost ha crescut un 12,0% a Catalunya, 0,5 punts per sota que al conjunt de l'Estat. Per contra, l'increment de l'entrada de passatgers a través de companyies tradicionals ha estat superior a Catalunya (+12,9% enfront del +7,7% de l'Estat).

Catalunya, segona destinació estatal receptora de passatgers internacionals per via aèria (20,1% del total).

Taula 27

Espanya – Entrada de passatgers per companyies aèries segons les CA de destinació

2011

	Companyies de baix cost			Companyies tradicionals			Total companyies		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Andalusia	4.997.302	13,8%	8,0%	1.208.909	4,4%	7,3%	6.206.211	9,8%	7,8%
Balears (Illes)	7.805.423	21,6%	11,0%	2.648.848	9,7%	7,3%	10.454.271	16,5%	10,7%
Canàries	6.157.362	17,1%	23,7%	4.202.186	15,3%	15,1%	10.359.548	16,3%	20,1%
Catalunya	7.192.536	19,9%	12,0%	5.600.263	20,4%	12,9%	12.792.799	20,1%	12,4%
Comunitat Valenciana	4.749.412	13,2%	9,6%	720.004	2,6%	17,3%	5.469.416	8,6%	10,5%
Comunitat de Madrid	3.742.782	10,4%	12,8%	12.443.815	45,4%	2,5%	16.186.597	25,5%	4,7%
Resta de CA	1.459.623	4,0%	6,5%	571.222	2,1%	7,1%	2.030.845	3,2%	6,6%
Total	36.104.440	100,0%	12,5%	27.395.247	100,0%	7,7%	63.499.687	100,0%	10,4%

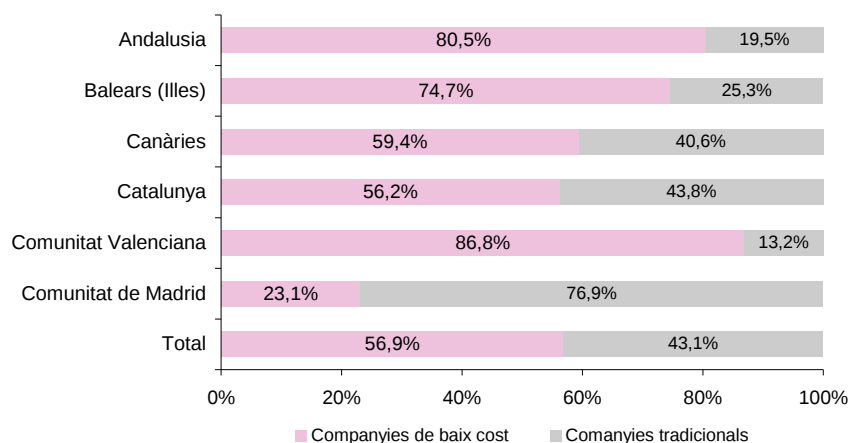
FONT: CBC de l'IET

La Comunitat Valenciana i Andalusia són les comunitats autònomes amb un major percentatge d'entrades de viatgers aeris a través de companyies de baix cost (86,8% i 80,5%, respectivament), mentre que a la Comunitat de Madrid les companyies tradicionals representen el 76,9% d'entrades de viatgers. A Catalunya les entrades de viatgers segons el tipus de companyies és més equilibrada, el 56,2% ho fa a través de companyies de baix cost i el 43,8% a través de les tradicionals.

Gràfic 11

Espanya – Entrada de passatgers per via aèria segons tipus de companyia i CA de destinació

2011

FONT: CBC de l'IET

6. Mercat de treball

6.1. Població ocupada

6.1.1. Catalunya

L'any 2011 de mitjana la indústria turística catalana ha registrat 356.513 ocupats, que representen l'11,6% del total d'ocupats de l'economia catalana. L'ocupació en turisme i en el sector serveis augmenta (+3,3% i +1,3%, respectivament), mentre que cau l'ocupació del conjunt de l'economia (-1,8%).

Pel que fa a l'atur², l'activitat turística catalana ha registrat 46.296 aturats, que equival al 6,3% de l'atur del conjunt de l'economia. L'atur sectorial cau un 9,7%, mentre que creix l'atur en el sector serveis i en el conjunt de l'economia (+10,0% i +8,4%, respectivament).

Taula 28

Catalunya – Ocupació i atur en activitats turístiques i total economia

2011 (mitjana anual)

	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Ocupats en activitats turístiques	356.513	11,6%	3,3%
Ocupats en els serveis	2.216.401	72,0%	1,3%
Total ocupats	3.079.563	100,0%	-1,8%
Aturats en activitats turístiques ⁽¹⁾	46.296	6,3%	-9,7%
Aturats en els serveis	209.974	28,6%	10,0%
Total aturats	733.988	100,0%	8,4%

⁽¹⁾ Aturats que fa un any o menys que han deixat l'última ocupació

El 2011 creix l'ocupació en el sector turístic català (+3,3%) i cau l'atur (-9,7%), respecte un any abans.

FONT: IET, a partir de l'Enquesta de Població Activa de l'INE

2 L'EPA considera aturats no classificables sectorialment aquelles persones que porten més d'1 any aturades i, per tant, es perd el rastre del sector de procedència i la seva quantificació queda afectada a la baixa.

6.1.2. Comparativa amb altres CA

Catalunya és la primera destinació de l'Estat en nombre de treballadors ocupats en activitats de la indústria turística (16,7% del total), amb un creixement interanual superior al del conjunt de l'Estat (+3,3% enfront de +0,5% estatal).

S'erigeix en la tercera destinació estatal pel que fa a treballadors aturats en activitats de la indústria turística (12,3% del total), per darrera d'Andalusia i la Comunitat Valenciana, essent de les comunitats on l'atur es redueix respecte un any abans.

Catalunya, primera destinació estatal de treballadors ocupats en activitats de la indústria turística (16,7% del total) i tercera en volum d'atur (12,3% del total).

Taula 29

Espanya – Ocupació i atur en activitats turístiques i total economia segons CA

2011 (mitjana anual)

	Activitats turístiques			Activitats sector serveis			Total activitats		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Ocupats									
Catalunya	356.513	16,7%	3,3%	2.216.401	16,5%	1,3%	3.079.563	16,7%	-1,8%
Andalusia	327.457	15,4%	1,9%	2.097.592	15,7%	-1,2%	2.776.226	15,4%	-2,9%
Madrid (C. de)	323.378	15,2%	-8,8%	2.367.606	17,7%	-1,3%	2.816.856	15,2%	-2,0%
Comunitat Valenciana	223.610	10,5%	-0,6%	1.354.773	10,1%	-1,7%	1.888.764	10,5%	-2,3%
Canàries	198.789	9,3%	19,4%	663.942	5,0%	5,4%	778.230	9,3%	0,8%
Balears (Illes)	117.207	5,5%	5,5%	374.738	2,8%	-0,5%	460.586	5,5%	-2,1%
Resta de CA	585.080	27,4%	-1,9%	4.321.176	32,3%	0,3%	6.304.396	27,4%	-1,6%
Total Estat	2.132.034	100,0%	0,5%	13.396.227	100,0%	-0,04%	18.104.624	100,0%	-1,9%
Aturats ⁽¹⁾									
Andalusia	77.716	20,6%	0,9%	343.395	22,8%	6,5%	1.211.972	24,2%	9,1%
Comunitat Valenciana	54.018	14,3%	4,4%	180.825	12,0%	0,3%	612.458	12,3%	4,3%
Catalunya	46.296	12,3%	-9,7%	209.974	14,0%	10,0%	733.988	14,7%	8,4%
Madrid (C. de)	38.486	10,2%	-2,7%	194.540	12,9%	-1,2%	565.841	11,3%	2,7%
Canàries	37.265	9,9%	-8,6%	101.116	6,7%	-2,7%	328.679	6,6%	5,8%
Balears (Illes)	27.581	7,3%	6,6%	54.958	3,7%	5,4%	128.946	2,6%	7,2%
Resta de CA	95.711	25,4%	17,0%	419.403	27,9%	7,8%	1.417.077	28,3%	11,1%
Total Estat	377.071	100,0%	2,4%	1.504.213	100,0%	4,8%	4.998.959	100,0%	7,9%

⁽¹⁾ Aturats que fa un any o menys que han deixat l'última ocupació

FONT: IET, a partir de l'Enquesta de Població Activa de l'INE

6.2. Treballadors afiliats a la Seguretat Social

6.2.1. Catalunya

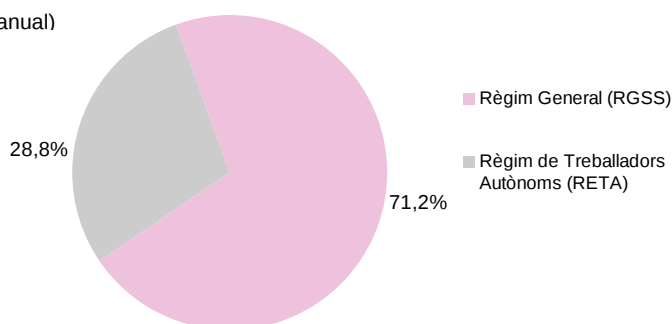
El 2011 de mitjana anual Catalunya ha registrat 386.481 treballadors afiliats a la Seguretat Social en activitats de la indústria turística, pràcticament els mateixos que un any abans (+0,2%). El Règim General de la Seguretat Social (RGSS) ha comprès el 71,2% d'aquests afiliats, mentre que el Règim de Treballadors Autònoms (RETA) ha comportat el 28,8% restant. Creix un 0,9% l'afiliació de treballadors al RGSS, mentre que es contrau l'afiliació al RETA (-1,6%).

L'any 2011 pràcticament no varia el nombre de treballadors afiliats a la Seguretat en activitats de la indústria turística catalana (+0,2%), respecte un any abans.

Gràfic 12

Catalunya – Treballadors d'activitats turístiques afiliats a la Seguretat Social segons el règim d'afiliació

2011 (mitjana anual)

Creix l'afiliació al RGSS (+0,9%), mentre que es contrau l'afiliació al RETA (-1,6%), amb relació a l'any 2010.

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social (MEYSS)

Barcelona ha estat la primera marca turística en nombre de treballadors de la indústria turística afiliats a la Seguretat Social (41,0% sobre el total), tant pel que fa al RGSS com al RETA (44,9% i 31,2% sobre el total, respectivament). L'afiliació al RGSS cau en gran part de les marques, excepte a Barcelona i la Costa de Garraf, mentre que l'afiliació al RETA es contrau a de manera generalitzada a totes les marques.

Taula 30

Catalunya – Treballadors d'activitats turístiques afiliats a la Seguretat Social per règim d'afiliació segons marques turístiques

2011 (mitjana anual)

	Règim General (RGSS)			Règim de Treballadors Autònoms (RETA)			Total afiliats		
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Valor	% distrib.	% Var. interan.
Barcelona	123.485	44,9%	3,5%	34.798	31,2%	-1,9%	158.283	41,0%	2,2%
Costa Brava	28.813	10,5%	-0,6%	10.030	9,0%	-0,7%	38.843	10,1%	-0,7%
Costa Daurada	24.493	8,9%	-1,5%	8.165	7,3%	-1,3%	32.658	8,5%	-1,5%
Costa de Garraf	35.510	12,9%	1,6%	15.938	14,3%	-1,6%	51.448	13,3%	0,6%
Costa de Barcelona-Maresme	11.338	4,1%	-0,4%	6.406	5,7%	-2,2%	17.744	4,6%	-1,0%
Catalunya Central	32.828	11,9%	-2,6%	24.050	21,6%	-1,2%	56.878	14,7%	-2,0%
Pirineus	5.924	2,2%	-2,4%	3.642	3,3%	-1,0%	9.566	2,5%	-1,9%
Terres de l'Ebre	3.252	1,2%	-7,0%	2.722	2,4%	-2,7%	5.974	1,5%	-5,1%
Terres de Lleida	7.966	2,9%	-0,7%	4.722	4,2%	-1,3%	12.688	3,3%	-0,9%
Val d'Aran	1.431	0,5%	-15,3%	365	0,3%	-1,1%	1.795	0,5%	-12,7%
Sense codificar	22	0,0%	74,0%	583	0,5%	-3,5%	605	0,2%	-1,9%
Total	275.060	100,0%	0,9%	111.421	100,0%	-1,6%	386.481	100,0%	0,2%

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social (MEYSS)